

Inspraakverslag ontwerp-omgevingsvisie 'The Next City'

Procedure

De omgevingsvisie is tot stand gekomen in dialoog met verschillende partijen. In 2016 legden we in een uitgebreid participatieproces een **startdocument** voor aan een brede kring belangstellenden en belanghebbenden uit stad en regio. Hierin stond de vraag centraal welke opgaven we voor de toekomst als prioriteit zien voor de gemeente. We hielden bijeenkomsten, acties, lezingen, enquêtes, gesprekken, onderzoeken en contacten via social media.

Als antwoord op de opgaven uit het startdocument beschreven wij in de **strategische koers** van november 2017 de richting voor de omgevingsvisie. In een tweede, meer gerichte, gespreksronde is getoetst of we hierbij de juiste hoofdlijnen van beleid te pakken hadden. We spraken met belangenorganisaties, samenwerkingspartners en overheden.

Alle input en reacties hebben geleid tot verfijning en aanscherping bij het opstellen van het derde document: de **ontwerp-omgevingsvisie**. Vanaf eind maart 2018 heeft een ieder vier weken de gelegenheid gehad schriftelijk te reageren. Van deze formele inspraakmogelijkheid hebben 42 bewoners c.q. organisaties gebruik gemaakt. Hieronder leest u welke reacties wij hebben ontvangen en welk standpunten het college daarover heeft. In verband met de Wet bescherming persoonsgegevens is het verslag geanonimiseerd. De indieners van de inspraakreacties ontvangen dit inspraakverslag zodra het college dit heeft vastgesteld.

Nr.	Indiener	Inspraakreactie (samengevat)	Waarop betrekking	Standpunt burgemeester en wethouders
1	Alzheimer Nederland afdeling Groningen	<p>De stichting ziet te weinig perspectief in de ontwerp-omgevingsvisie voor mensen met dementie. Langer thuis wonen vraagt om voldoende preventieve voorzieningen, voldoende respijtzorg, goede afstemming tussen WMO en ZvW, voldoende kleinschalige woonvoorzieningen.</p> <p>De gemeente moet initiatief nemen voor het behouden van kleinschalig wonen voor mensen</p>	Paragraaf 4.5	<p>Bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie zullen wij rekening houden met onze kwetsbare bewoners. Daarbij zijn we al in overleg met onder andere Alzheimer Nederland afdeling Groningen om te kijken hoe we de gemeente dementievriendelijker kunnen maken. Het stimuleren en faciliteren van initiatieven op het gebied van wonen en begeleiding is al onderdeel van ons uitvoeringsbeleid.</p> <p>Toegevoegd aan 4.5 Wat zien we gebeuren: 'Dreigend isolement voor kwetsbare doelgroepen zoals ouderen, verwarde personen, dementerenden, mensen die in armoede leven en mensen met een beperking.'</p> <p>In de omgevingsvisie doen we geen uitspraken over het behoud van specifieke zorgvoorzieningen. In de raadscommissie Onderwijs en Welzijn van 7 maart 2018 is het mogelijk sluiten van de voorziening voor</p>

		met dementie in Hoogkerk.		mensen met dementie aan de orde geweest (Gabriëlflat in Hoogkerk). Overigens is het besluit om de bewoners van Hoogkerk te verhuizen naar Vinkhuizen een verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder.
2	Team Handig In De Buurt	De organisatie geeft aan dat veel plannen top-down worden bedacht en ook uitgevoerd. De bottom-up wordt vaak vergeten of overruled.	Paragraaf 6.6	Wij vinden bottom-up initiatieven belangrijk. Gebiedsgericht werken betekent dat de gemeente niet overal hetzelfde doet, maar rekening houdt met het karakter en de specifieke behoefte van een gebied. Elke wijk heeft daarom een wijkwethouder en een gebiedsteam. De wijkwethouders zijn aanspreekbaar voor bewoners. Het gebiedsteam adviseert en ondersteunt de wijkwethouder en zorgt voor afstemming en samenwerking binnen de gemeente. De gebiedsteams werken samen met bewoners en organisaties in de wijk en beoordelen de ideeën en initiatieven vanuit de wijk. Wij gaan dan kijken of wij en/of anderen in uw buurt daarbij kunnen helpen. Specifiek voor deze omgevingsvisie geldt dat deze via een uitgebreid participatie- en consultatieproces tot stand gekomen. Deze wordt de komende jaren verder uitgewerkt per gebied.
3	Inspreker	De indiener vraagt waarom De Held III niet in de ontwerp-omgevingsvisie staat. Er is een bestemmingsplan, er is ruimte voor 1.600 woningen en de 'Twentse bouwers' zijn in 2011 afgeschud.	Paragraaf 4.1	Het vigerende bestemmingsplan voor de Held III biedt inderdaad ruimte voor maximaal 1.600 woningen. De gronden zijn echter in het bezit bij diverse marktpartijen. Er ligt op dit moment geen samenwerkingsovereenkomst op basis waarvan het gebied kan worden ontwikkeld. Wel zijn we verkennende gesprekken gestart om te onderzoeken of er een nieuwe samenwerkingsvorm voor de ontwikkeling van de Held III mogelijk is. De Held III is wel opgenomen op schets 1: de ontwikkelkaart voor de huidige gemeente Groningen.
4	TenneT TSO B.V.	TenneT geeft aan dat de aanwezigheid van hoogspanningsverbindingen beperkingen kan opleveren voor het gebruik van de gronden. Bij plannen voor het plaatsen van zonnepanelen op daken van gebouwen binnen de	Algemeen Paragraaf 4.2	Het college heeft kennis genomen van de inspraakreactie. Uiteraard zullen we vooraf schriftelijk goedkeuring vragen aan TenneT bij beoogde planontwikkelingen of werkzaamheden binnen de belemmerende stroken. We treden met TenneT in overleg als een dergelijke situatie zich voordoet.

		belemmerende strook graag toetsen/overleggen of er voldoende ruimte beschikbaar is om veilig bovenop een gebouw te kunnen lopen.		
5	Inspreker	De inspreker roept de gemeente op met hoogbouwplannen te komen: wel binnen Groningse proporties en waar het past, maar ook niet te zuinig. Nu laagbouw neerzetten blokkeert andere opties voor de toekomst. Vooral het station is zeer goed bereikbaar, het is volgens de inspreker daarom logisch om juist daar hoogbouw te doen.	Paragraaf 4.1	<p>In de omgevingsvisie kiezen we voor verdichting in de bestaande stad, hoogbouw is daarbij een mogelijkheid. De ontwikkelzones, stedelijke knooppunten en wijkcentra zijn dé plekken waar we gaan verdichten. Daar horen ook de Eemskanaalzone, het Suikerfabriekterrein en het Stationsgebied bij. We combineren verdichting met veel aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit, de beleving op ooghoogte en intensief beleefbaar groen.</p> <p>We hebben toegevoegd bij paragraaf 4.1, De strategie: ‘We kiezen voor verdichting om de stad compact te houden, hoogbouw is daarbij een mogelijkheid.’</p>
6	Inspreker	De inspreker stelt dat de leefomgeving in De Meeuwen beduidend slechter is geworden. Je komt de wijk nauwelijks meer in of uit en door toegenomen verkeersdruk is de overlast van fijnstof ongeloflijk toegenomen. Als de zuidelijke ringweg straks klaar is, wordt het nog drukker op de Europaweg en is De Meeuwen helemaal niet meer bereikbaar.	Specifiek over De Meeuwen	<p>Wij onderkennen dat de aansluiting Europaweg een knelpunt is. In het Tracébesluit voor de zuidelijke ringweg zijn daarom maatregelen getroffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Door een aansluiting van bedrijventerrein Zuidoost op de zuidelijke ringweg hoeft verkeer van en naar dit bedrijventerrein geen gebruik meer te maken van de aansluitingen bij de Europaweg. · Verkeer van en naar de Bornholmstraat krijgt een eigen toe- en afrit op de ringweg en kruist daardoor niet meer de Europaweg. <p>Uit verkeersonderzoek blijkt dat kruispunten bij de Europaweg het verkeer hierdoor goed kunnen verwerken. De doorstroming op de Europaweg zal verbeteren. Ook blijft de totale hoeveelheid verkeer op de parallelweg naast de Europaweg gelijk door dit besluit. Immers: doordat de aansluiting Oosterpoort op de zuidelijke ringweg verdwijnt, komt er minder verkeer vanuit de Barkmolenstraat en de Griffeweg, maar meer verkeer tussen Europapark-Noord en de Griffeweg. Per saldo blijft de hoeveelheid verkeer gelijk.</p>

		<p>De diepenring wordt één rijbaan voor auto's en fietsers waarover ook de bussen moeten, met bushaltes, dat gaat volgens de inspreker van de inspraakreactie echt niet werken.</p> <p>De inspreker vindt de oostwand afgrijselijk lelijk, het zicht van de Oosterstraat op de Martinitoren is verpest door het betonblok van Vindicat.</p>	Specifiek over de diepenring	<p>Effectief is vaak nu ook maar één rijbaan beschikbaar voor het gemotoriseerd verkeer. Er wordt geparkeerd en laden/lossen op de rechtse strook en ook zijn daar veelal de fietsers. De nieuwe situatie van één rijstrook, een aparte brede fietsstrook en aparte plekken voor laden en lossen geven effectief dezelfde capaciteit van wegvakken. Voor de kruisingen ligt dat anders. Daar plegen we maatwerk om voor een goede doorstroming te zorgen. Soms zijn er daarom wel meerdere opstelvakken voor verschillende richtingen of om de bus vooraan bij de verkeerslichten te zetten. Omdat de nieuwe situatie eigenlijk nauwelijks verschilt van de praktijk van vandaag verwachten we dat de Diepenring de extra verkeersdruk van de bussen aan kan.</p> <p>Wij hebben kennis genomen van de persoonlijke opvatting van de inspreker.</p>
7	Inspreker	<p>De inspreker stelt dat alle 'goede ideeën' voor vernieuwing in en van de stad volledig boomloos zijn. Hij/zij kan niet anders dan er cynisch vanuit gaan dat dit gepraat over groen zoethouder is en dat Groningen alleen maar grijzer wordt. In Groningen is helemaal geen plaats voor groen; niet buiten 'de parken' waar we dan zo trots op moeten zijn blijkbaar.</p>	Paragraaf 4.3	<p>Een van de belangrijkste opbrengsten in de gespreksrondes met de stad over The Next City is dat mensen inderdaad het gevoel hebben dat de leefkwaliteit onder druk komt te staan. Daarom hebben we ook gekozen voor het verhogen van de Groningse leefkwaliteit als het centrale thema van de omgevingsvisie. Het klopt dat de toename van het aantal bewoners, bezoekers en economische activiteit leidt tot beslag op de schaarse ruimte. We gaan juist zodanig verdichten (slim en zorgvuldig) dat de kwaliteit van de openbare ruimte omhoog gaat. Er komt meer aandacht voor groen, water en de openbare ruimte in de bestaande, groeiende stad om tegemoet te komen aan de zorg van onze inwoners en om ruimte te maken voor ontmoeting. We houden het groene gebied tussen Groningen en Ten Boer en tussen Groningen en Haren open.</p>
8	Inspreker	<p>De inspreker is van mening dat sirenes overlast veroorzaken. In</p>	Specifiek over sirenes	<p>De gemeente heeft geen bevoegdheden om het gebruik van optische en geluidsignalen te beïnvloeden en ook niet om speciale regelingen te</p>

		<p>een compacte en intensieve woonomgeving is dit niet gewenst en verstoort het woongenot. Hij/zijn stelt het volgende voor: verbied het gebruik van sirenes in de nachtelijke uren, en beperk het gebruik overdag tot de kruispunten en kritische situaties.</p>		<p>treffen voor kruispunten. Voor sirenes en ook lampen geldt in Nederland de Regeling optische en geluidssignalen 2009. Dat is een Ministeriële regeling. Daarbij geldt dat het gebruiken van sirenes niet afhankelijk is van de aard van de omgeving of tijdstip, maar uitsluitend van de spoedeisendheid: het gaat immers om mensenlevens.</p>
9	Inspreker	<p>De inspreker vindt dat er meer huurwoningen moeten worden gebouwd dan koopwoningen.</p> <p>Nederlands is klein en er is niet voldoende ruimte. Het is beter flats te bouwen zodat er ook ruimte is voor landbouw, veeteelt, boerderij en natuur.</p>	<p>Paragraaf 4.1</p> <p>Paragraaf 4.1</p>	<p>Wij werken hard aan vergroting van het aantal sociale huurwoningen samen met de woningbouwcorporaties. Doel is jaarlijks 200-250 sociale huurwoningen erbij. Wij maken hierover jaarlijks prestatieafspraken met de woningcorporaties en stimuleren particuliere ontwikkelaars om meer sociale huur te realiseren.</p> <p>In de omgevingsvisie kiezen we voor verdichting in de bestaande stad, hoogbouw is daarbij een mogelijkheid. We gaan slim en zorgvuldig verdichten zodat er in het landelijk gebied ruimte blijft voor landbouw, veeteelt, boerderij en natuur.</p> <p>We hebben toegevoegd bij paragraaf 4.1, De strategie: ‘We kiezen voor verdichting om de stad compact te houden, hoogbouw is daarbij een mogelijkheid.’</p>
10	Inspreker	<p>De inspreker stelt dat er in de komende jaren een treinstation moet worden gerealiseerd in Hoogkerk. Met betrekking tot OV en station kan in het visiedocument dus komen te staan: “Hoogkerk en Suikerunieterrein en/of Friesestraatweg”.</p> <p>De inspreker stelt voor om fietsers meer de ruimte te geven door onder andere een fietssnelweg van</p>	<p>Top 12 keuzes, punt 11</p> <p>Paragraaf 4.3</p>	<p>De gemeente is nog in gesprek met verschillende partijen, waaronder de provincie Groningen. Om die reden houden we vast aan de zinsnede: “De groei van het Openbaar Vervoer maakt dat we moeten nadenken over nieuwe overstapplaatsen, bijvoorbeeld op plekken als de Friesestraatweg, het Suikerfabriekterrein en/of Hoogkerk.”</p> <p>In de Fietsstrategie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma staat dat we vooral de verbinding tussen Leek en Groningen via Hoogkerk willen verbeteren met een Fietsroute Plus. Ook willen we de verbinding</p>

		<p>Hoogkerk naar Groningen, het afschaffen sensors/voorrang voor bussen bij stoplichten en het in werking stellen van sensors voor fietsers bij stoplichten.</p> <p>Inspreker wil meer groen in Hoogkerk.</p>	<p>Paragraaf 4.3</p>	<p>verbeteren tussen P+R Hoogkerk en Groningen. Daarnaast is een aantal jaren geleden een nieuw fietspad tussen Groningen en Hoogkerk aangelegd (De Verbetering). Samen met de route via Hoendiep en de Peizerweg hebben fietsers nu dus de beschikking over drie fietsroutes. Qua verkeerslichten hebben fietsers en het openbaar vervoer in principe altijd prioriteit boven het autoverkeer. Dit doen we omdat we het gebruik per openbaar vervoer en het fietsgebruik willen stimuleren.</p> <p>Als centraal thema voor de omgevingsvisie hebben we gekozen voor het verhogen van de Groningse leefkwaliteit. Er komt meer aandacht voor het groen in de hele stad (dus ook in de wijken) en verbinden stad en regio. We gaan ons groen en water beter bereikbaar en beleefbaar maken. We houden het landelijk gebied open. Door het vergroenen van de stad en het versterken van water kunnen we in onze gemeente tegelijkertijd beter inspelen op weersextremen.</p>
11	Inspreker	<p>De inspreker vraagt wat de verdichting rond het Noorderstation gaat betekenen. Zijn hier al globale verdichtingsplannen en kunnen we die te zien krijgen?</p> <p>De inspreker vraagt of het vanwege de groei van de stad niet gewenst is om het 'tramplan' weer uit de kast te halen en opnieuw te overwegen enkele tramlijnen aan te leggen.</p> <p>De inspreker vraagt of er in de groeiende buitenwijken ook nieuwe buurtcentra worden gebouwd, zodat inderdaad de</p>	<p>Paragraaf 4.1</p> <p>Paragraaf 4.1</p> <p>Paragraaf 4.5</p>	<p>De locaties rond stations zijn hiervoor inderdaad in beeld. Op dit moment zijn er nog geen globale plannen voor verdichting rond het Noorderstation. Bij de uitwerking van de plannen zal de omgeving te zijner tijd uiteraard nadrukkelijk worden betrokken.</p> <p>Het openbaar vervoersysteem moet doorontwikkelen als antwoord op de verwachte groei van de stad. Op welke wijze zal de komende jaren duidelijk moeten worden.</p> <p>Onze ambitie is inderdaad om de voorzieningen in de wijken mee te laten groeien met de groei van de stad. Dit geldt zowel voor de bestaande stad als voor nieuwe wijken, zoals we nu bijvoorbeeld al doen in Meerstad. We erkennen tegelijkertijd dat niet elke buurt</p>

		bewoners daar ook kunnen 'meedoen'.		<p>behoefte heeft aan precies dezelfde voorzieningen (paragraaf 4.5). Dat is maatwerk. Wij werken momenteel aan een visie op maatschappelijk vastgoed waarin ook aandacht zal zijn voor de buurtcentra.</p> <p>We hebben het volgende toegevoegd aan paragraaf 4.5 De strategie: 'Wij werken momenteel aan een visie op maatschappelijk vastgoed. Niet elke buurt heeft behoefte aan precies dezelfde voorzieningen. Dat is maatwerk.'</p>
12	Inspreker	<p>De inspreker vindt dat meer prioriteit nodig is voor de krappe woningmarkt: het aantal woningen moet nog sneller worden ontwikkeld. Daarnaast vindt hij/zij dat het aantal van 20.000 nieuw te bouwen woningen niet genoeg is onderbouwd. Waarom niet veel hoger inzetten?</p> <p>De inspreker vindt dat ingezet moet worden op de ontwikkeling van hoogbouw voor seniorenappartementen verspreid door de stad op aantrekkelijke locaties. Zo kan doorstroming ontstaan voor de generaties daaronder.</p>	<p>Paragraaf 4.1</p> <p>Paragraaf 4.1</p>	<p>Wij delen met u de urgentie van de woningbouwopgave gezien de krapte op de woningmarkt. Voor onze woningbouwopgave hebben we ons gebaseerd op de middelste variant voor de bevolkingsontwikkeling uit woningmarktonderzoek van Companen voor de regio Groningen-Assen. Het onderzoek van Companen geeft niet aan hoe de bevolking zal groeien, maar hoe de bevolking zich in de stad zou kunnen ontwikkelen als er genoeg woningen zouden zijn voor iedereen die in de stad wil wonen. Onze inschatting, gebaseerd op onderzoek van Companen en KAW/Weusthuis, is dat er de komende jaren 20.000 woningen nodig zijn om iedereen een woning te kunnen bieden die in de stad wil wonen. Uiteraard is dit met de kennis van nu en kan het noodzakelijk zijn om de opgave de komende jaren bij te stellen. Daarnaast heeft de periode van de economische recessie ons geleerd dat we flexibel moeten zijn in onze programmering. Vandaar dat we ervoor kiezen onze omgevingsvisie periodiek te actualiseren.</p> <p>We kiezen voor verdichting in de bestaande stad, hoogbouw is daarbij een mogelijkheid. De ontwikkelzones, stedelijke knooppunten en wijkcentra zijn dé plekken waar we gaan verdichten. Met woningen voor verschillende doelgroepen, inclusief ouderen. Een concreet voorbeeld van een woningbouwproject voor ouderen in het midden- en hogere segment is de Leyhoeve op het Europapark. We combineren verdichting met veel aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit, de beleving op ooghoogte en intensief beleefbaar groen en water. We willen de kwaliteit van bestaande groene locaties juist versterken. Hoogbouw in</p>

				het Stadspark en langs het Paterswoldsemeer past daar volgens ons niet in.
13	Gemeente Zuidhorn	<p>De gemeente Zuidhorn geeft aan dat de visie van het college op windenergie als aangegeven in de hoofdstukken 3.3 en 4.4 tegenstrijdig is. "In onze brief van 28 maart 2018 over verkenning locaties windenergie binnen de gemeentegrens van Groningen (beleidskader Windkracht Groningen) hebben wij aangegeven dat volgens het bestuursakkoord en het beleid van de gemeente Zuidhorn wij niet meewerken aan de installatie van grote windturbines aan onze gemeentegrens."</p> <p>De gemeente Zuidhorn vindt onze visie op windenergie niet duidelijk en verzoekt ons de visie op windenergie in de ontwerp-omgevingsvisie aan te passen.</p>	Paragraaf 3.3 en 4.4, top 12 keuzes (punt 10)	<p>Het is niet realistisch dat wij op korte termijn grote windparken rondom de stad realiseren. Hiervoor is te weinig ruimte. Dat is een belangrijke reden om in te zetten op wind op zee, in samenwerking met de provincie.</p> <p>Naast wind op zee zal zeker nog wind op land nodig zijn voor de energietransitie. Daar waar ruimte is en waar wij mogelijkheden zien, blijven wij inzetten op windenergieprojecten rondom de stad. Wij willen onze verantwoordelijkheid nemen en zijn daarom op zoek naar de mogelijkheden binnen onze gemeentegrenzen. We willen voorsorteren op van bovenaf opgelegde claims door nu aan te geven hoe en waar wij de ontwikkeling van windenergie zien.</p> <p>In mei 2018 lag het windbeleidskader ter besluitvorming in de gemeenteraad. Zoals door u aangegeven is de gemeente Zuidhorn reeds op de hoogte van dit voornemen. Dit stuk gaat in op de ruimtelijke, financiële en participatieve/communicatieve kaders die wij zien bij de ontwikkeling van windenergie. Voor het vervolg willen wij zoveel mogelijk aansluiten bij de provincie Groningen die op dit moment werkt aan het opzetten van een 'maatschappelijke tender' ten behoeve van nieuwe windenergieprojecten op land.</p> <p>Samengevat zetten wij in op zowel de mogelijkheden rondom de stad als op de realisatie van meer windenergie op zee.</p> <p>Met tekstaanpassingen op twee plaatsen verwachten wij de gewenste duidelijkheid te kunnen bieden:</p> <p>Top 12 keuzes voor de stad, punt 10: '(...) Voor duurzame energieopwekking zetten we in op 'zonneparken op land, grote windmolens op zee' en zoeken wij naar de mogelijkheden voor maatschappelijk gedragen windprojecten nabij de stad (...).'</p> <p>Toegevoegd bij 3.3 Duurzame en toekomstbestendige gemeente: '(...) Dat kan onder andere met een forse uitbreiding van windenergie op</p>

				zee in combinatie met de ontwikkeling van technologie en infrastructuur voor 'stroom-naar-waterstof'. (...) En bij de prominente rol die de provincie Groningen nu al speelt als producent van duurzame energie. Hiernaast blijven wij zoeken naar de mogelijkheden voor duurzame energiebronnen en maatschappelijk gedragen projecten binnen onze gemeente.'
14	Inspreker	<p>De inspreker uit zijn/haar zorg over de directe aansluiting van de Hunsingolaan noordwaarts, over het te ontwikkelen Suikerfabriekterrein heen, met de Diamantlaan. Gezien de motie 'HOV-as Peizerweg: zekerheid voor De Buitenhof' (23 februari 2000) is het zeer ongewenst dat er wijkoverstijgend verkeer naar en vanuit nieuw te ontwikkelen gebied bijkomt op deze wegen in De Buitenhof.</p> <p>De inspreker wil graag dat bij de ontwikkeling van het Suikerfabriekterrein en de uitwerking daarvan in een structuurplan ook een visie voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Peizerweg wordt opgesteld. Verwacht wordt dat ook dit gebied van functie en kleur zal verschieten in de komende jaren. Dat zal ook invloed hebben op de verkeersbewegingen van en naar dit gebied. Deze moeten daarom</p>	<p>Paragraaf 4.3 (De Buitenhof)</p> <p>Paragraaf 4.1 (bedrijventerrein Peizerweg)</p>	<p>Het structuurplan voor het Suikerfabriekterrein is nog in ontwikkeling. Daarin wordt rekening gehouden met de invloed en effecten op de omliggende wijken. Een belangrijk onderdeel van het structuurplan is een vervoersnetwerk waarin de fietsverbindingen een prominente plek krijgen en het openbaar vervoer door de wijk kan rijden, om zo het autogebruik te minimaliseren. Er zijn diverse verbindingen met de omliggende gebieden en wijken gepland. Voor het autoverkeer is het uitgangspunt dat de hoofdontsluiting van het Suikerfabriekterrein loopt via het Hoendiep en Peizerweg naar de Westelijke Ringweg. Daarnaast loopt een nevenontsluiting via de Johan van Zwedenlaan naar de A7. Om sluipverkeer door het gebied te voorkomen is geen directe verbinding gepland tussen de Johan van Zwedenlaan en de Peizerweg.</p> <p>We zijn het met u eens dat de ontwikkeling van het Suikerfabriekterrein een goede aanhechting vereist aan de omliggende gebieden. Dit wordt nadrukkelijk meegenomen in het structuurplan van het Suikerfabriekterrein. Voor de toekomstige ontwikkeling naar een meer gemengd programma in het omliggende gebied richten we ons in eerste instantie op het bedrijventerrein Hoendiep. Daarnaast werken we aan een nieuwe strategie voor alle werklocaties in de stad, inclusief Peizerweg. Vooralsnog zien we daarom geen noodzaak om een separate visie op de Peizerweg te ontwikkelen.</p>

		nu al worden meegenomen in een structuurvisie voor het Suikerfabriekterrein.		
15	Inspreker	De inspreker is van mening dat de ontwerp-omgevingsvisie is gebaseerd op een te optimistische inschatting van de te verwachten bevolkingsontwikkeling van de stad. Hij/zij geeft een overzicht van de 'lawine' van bevolkingsexplosies van 1990 tot en met 2017, en schetst daarna de feitelijke ontwikkeling. Kijkend naar de ontwikkeling van de migratiecijfers over de laatste twee decennia is de inspreker van mening dat een adequate sterkte-zwakke analyse ontbreekt. Zowel in het startdocument, de strategische koers als in de ontwerp-omgevingsvisie. De inspreker vindt dit een gemiste kans.	Algemeen	Voor deze opgave hebben we ons gebaseerd op de middelste variant voor de bevolkingsontwikkeling uit het onderzoek van Companen. Het onderzoek van Companen geeft niet aan hoe de bevolking zal groeien, maar hoe de bevolking zich in de stad zou kunnen ontwikkelen als er genoeg woningen zouden zijn voor iedereen die in de stad wil wonen. Juist omdat dat aanbod op dit moment volstrekt onvoldoende is, is de woningmarkt van de stad Groningen een van de meest overspannen woningmarkten van Nederland. Daarbij komt dat door huishoudensverdunding de woningvraag ook toeneemt. Ook verwijzen wij hierbij naar het onderzoek 'WoON 2015' (Ministerie van BZK en ABF) en naar de recente brief van de Minister van BZK aan de Tweede Kamer over de Nationale Woonagenda. In beide documenten wordt expliciet aandacht besteed aan de overspannen woningmarkt in de stad Groningen. Onze inschatting, gebaseerd op onderzoek van Companen en KAW/Weusthuis, is dat er de komende jaren 20.000 woningen nodig zijn om iedereen een woning te kunnen bieden die in de stad wil wonen. Uiteraard is dit met de kennis van nu en kan het noodzakelijk zijn om de komende jaren de opgave bij te stellen. Vandaar dat we ervoor kiezen onze Omgevingsvisie periodiek te actualiseren. Daarnaast is de invoering van het leenstelsel voor studenten een verklaring voor de lagere bevolkingsgroei, waardoor studenten later op kamers gaan. Op het leenstelsel heeft de gemeente geen directe invloed. Wel kunnen we kwalitatief goede huisvesting aanbieden zodat scheefgroei en misstanden op de kamerverhuurmarkt zoveel mogelijk worden teruggedrongen, zoals we met BouwJong doen.
16	Gemeente Ten Boer	De gemeente Ten Boer geeft aan dat zij samen met de gemeente Groningen in 2018 de eerste stappen zullen zetten, in de vorm van een koersdocument, richting	Paragraaf 2.1	Wij bevestigen het voorgestelde traject om te komen tot een (ontwerp-) omgevingsvisie voor uw deel van het landelijk gebied van onze nieuwe herindelingsgemeente. Wij kijken uit naar het komende proces.

		<p>een ontwerp-omgevingsvisie voor hun deel van het landelijk gebied van de nieuwe gemeente.</p> <p>Het traject zal uitmonden in een concept-koersdocument dat we uiterlijk op 31 oktober aanstaande aan de gemeenteraad ter vaststelling willen aanbieden.</p>		
17	Inspreker	<p>De inspreker oppert dat de tijd nu wellicht rijp is om het plan van Granpré Molière uit 1946 voor een Grotere Markt een kans te geven. Dat komt neer op het verwijderen van het bouwblok tussen Grote Markt en Kwinkenplein. Na een jaar een referendum houden of dit zo moet blijven. Ook zou hij/zij de verkeersweg voor het gebouw van ABN AMRO het liefst opheffen. De inspreker heeft een schets bijgevoegd.</p>	Paragraaf 4.1	<p>Granpré Molière heeft zijn plan destijds ontwikkeld in het kader van de wederopbouw; in een tijdperiode waarin grootschalige ingrepen in de stad werden bepleit. Hij wilde met zijn plan een grotere Grote Markt creëren. De historische vorm van de Grote Markt zou daarmee verdwijnen.</p> <p>Op basis van de ideeën van Granpré Molière is in de jaren na de oorlog de oostwand naar achteren geschoven. De nieuwe openbare ruimte ter plaatse van het Kwinkenplein is echter nooit gerealiseerd. Dat het plan van Granpré Molière nooit is uitgevoerd heeft te maken met gewijzigde inzichten die in de loop der jaren zijn ontstaan over de ontwikkeling van de Grote Markt. Al snel groeide het besef dat de Grote Markt juist niet moest worden vergroot, maar dat deze zijn historische intimiteit weer terug zou moeten krijgen.</p> <p>Om die reden wordt de oostwand van de Grote Markt ook weer naar voren gelegd en teruggebouwd in de oorspronkelijke (vooroorlogse) bebouwingsrooilijn. Het slopen van het Kwinkenpleinblok – en daarmee het vergroten van de Grote Markt – is een stap terug in de tijd die afbreuk zal doen aan het herstellen van de historische context van de Grote Markt. Wij wijzen dit dan ook nadrukkelijk af.</p>
18	Waterschap Noorderzijlvest	<p>Het waterschap hecht er veel waarde aan om, ook aan de voorkant, betrokken te worden bij de water- en klimaatopgaven waar we gezamenlijk mee van doen hebben. Bij het faciliteren van de</p>	Paragraaf 4.3	<p>Klimaatadaptatie wordt een steeds belangrijker thema en komt ook nadrukkelijk terug in The Next City. Wij vinden het dan ook zeer prettig dat u actief betrokken bent bij de klimaatstresstest voor Groningen. Ook willen wij u in het vervolgproces graag nauw blijven betrekken (het formuleren van de klimaatambitie, het opstellen van een uitvoeringsplan Klimaatadaptatie, ontwikkelen van een klimaattool).</p>

		<p>groei van de stad is het uitermate belangrijk om watercompensatie voor verhard oppervlak niet te vergeten. Ten aanzien van paragraaf 4.3 geeft het waterschap een aantal meer specifieke opmerkingen.</p>		<p>Klimaat effecten stoppen niet bij grenzen. Op een regionaal schaalniveau is samenwerking vereist. Maatregelen tegen wateroverlast of verdroging kan elders zijn effecten hebben. Wij hechten dan ook zeer aan onze samenwerking en bespreken vroegtijdig de klimaatvraagstukken in de bestaande wijken, op bedrijventerreinen, bij nieuwe gebiedsontwikkelingen en in het buitengebied. Uw aanbevelingen, bijvoorbeeld om water toe te voegen in de openbare ruimte, natuurvriendelijke oevers te realiseren, en een goede waterkwaliteit na te streven, ondersteunen wij.</p> <p>Op aangeven van het waterschap hebben wij de tekst in de visie als volgt aangepast: Paragraaf 4.1, De strategie: ‘Verdichting gaat samen met intensief beleefbaar groen en water.’</p> <p>Paragraaf 4.3: ‘Met meer aandacht voor de leefkwaliteit dragen we bij aan het welbevinden, sociale ontmoeting, de gezondheid en ook de veiligheid van de bewoners.’</p> <p>Paragraaf 4.3 De strategie: ‘We gaan het water beter beleefbaar en bereikbaar maken voor onze inwoners en bezoekers. Enkele locaties in de stad lenen zich voor de aanleg van (meer) natuurvriendelijke oevers.’</p> <p>Paragraaf 4.3, De strategie: ‘Vooralsnog achten we meer grootschalige waterbergingsgebieden niet noodzakelijk. Daarmee zeggen we niet dat bij uitbreiding in wijken geen ruimte voor water gecreëerd hoeft te worden of nodig is.’</p>
19	Provincie Groningen	<p>De provincie verwijst naar de alinea op pagina 8 over ‘Groningen aardgasloos’. In het kader van het Gronings Bod deelt de provincie deze ambitie. De tekst op pagina 8 is echter niet juist. De provincie heeft zelf geen ruimte voor wind</p>	Hoofdstuk 1	<p>De gemeente is zich bewust van het feit dat de benodigde delen op zee in eigendom zijn van het Rijk. Het is onze ambitie om samen met de provincie op te trekken in de realisatie van wind op zee.</p> <p>Wij hebben de tekst in de visie als volgt aangepast: Hoofdstuk 1, Groningen aardgasloos: ‘In onze provincie liggen hiervoor veel kansen. Wij hebben de kennis en</p>

		op zee. Alles wat op zee gebouwd wordt, staat op Rijksgronden.		de ontwikkeling van grootschalige wind op zee met waterstofcentrales aan land heeft veel potentieel.'
20	Inspreker	<p>De inspreker gaat in zijn/haar inspraakreactie in op verschillende onderwerpen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De focus ligt teveel op de stad in plaats van op de gemeente. Straks na de herindeling is Groningen de grootste plattelandsgemeente van het Noorden. Zie de gemeente als een verzameling verschillende stadjes, elk met het eigen winkelcentrum als centrum. Het gaat om de eigenheid van die buurten. 2. Leg in het begin uit wat een omgevingsvisie is. 3. Op de kaarten is de gemeentegrens niet aangegeven. 4. Tabellen en grafieken ontbreken. Je wilt ook graag de feiten weten. 5. Een ondergrens voor sociale huurwoningen lijkt hem/haar niet verstandig: zo maak je sloop mogelijk. 	<p>Paragraaf 4.3 en 4.5</p> <p>Voorwoord</p> <p>Kaarten</p> <p>Hoofdstuk 7</p> <p>Paragraaf 4.1</p>	<p>1. In de tekst hebben we bewust gebruik gemaakt van 'stad' als we daarmee verwijzen naar het stedelijke gebied van onze gemeente. In paragraaf 4.5 geven we aan dat de wijkcentra in vooral de Noordelijke wijken moeten worden versterkt. We zijn het met u eens dat de eigen identiteit van buurten en dorpen belangrijk is. Die willen wij zeker niet tot een eenheid omsmeden.</p> <p>Wij hebben toegevoegd aan paragraaf 4.3 De strategie: 'We kijken bewoners, bedrijven en samenwerkingspartners nadrukkelijk aan hoe zij ook een bijdrage kunnen leveren aan het leefbaar en aantrekkelijk houden van onze gemeente en hun eigen straat, wijk, buurt of dorp. Met initiatieven en ideeën van de eigen bewoners versterken we de eigen identiteit en het karakter van elk gebied. Daarnaast (...).'</p> <p>2. In het kader op pagina 1 hebben wij de uitleg van de VNG weergegeven.</p> <p>3. De gemeentegrens staat wel op de kaarten. Mogelijk kon u dat in de onopgemaakte papieren versie niet goed bekijken.</p> <p>4. In de omgevingsvisie hebben we toegevoegd: Hoofdstuk 7: Geraadpleegde bronnen.</p> <p>5. Zowel bij nieuwe gebiedsontwikkelingen als bij sloop- en nieuwbouw willen we vaker van de mogelijkheid gebruik maken om percentages voor sociale huur, middenhuur of betaalbare koopwoningen vast te leggen. Daarmee zorgen we voor een gevarieerder woningaanbod.</p>

		dichterbij huis?		
		2. Wordt met het versterken van wijkcentra ook buurthuizen bedoeld, of is het beleid gericht op het concentreren van voorzieningen in één wijkcentrum? Kan het WIJ-team een plaats krijgen in het wijkcentrum in het Ebbingekwartier?	Paragraaf 4.5	<p>blijven wonen en daar tijdig de regie op nemen. Met “voorkomen is beter dan genezen” wordt de kans kleiner dat er een beroep wordt gedaan op ziekenhuizen, verpleeghuizen en zorginstellingen. Wij hebben aandacht voor de wens om instellingen dichterbij huis te creëren, maar realiseren ons ook dat dit niet voor de hele stad haalbaar is. Binnen het Huis van Morgen is de gemeente toekomstgericht bezig met andere partijen en inwoners om nieuwe technologieën te ontwikkelen gericht op langer zelfstandig blijven wonen.</p> <p>2. Met het versterken van de wijkcentra bedoelen wij de kern of het hart van de wijk. Wij werken momenteel aan een visie op maatschappelijk vastgoed waarin ook aandacht zal zijn voor de buurtcentra. Wij hebben toegevoegd aan paragraaf 4.5 De strategie: “Wij werken momenteel aan een visie op maatschappelijk vastgoed. Niet elke buurt heeft behoefte aan precies dezelfde voorzieningen. Dat is maatwerk.’</p> <p>WIJ Groningen is op dit moment aan het onderzoeken welke locatie geschikt is voor het WIJ-team Schilderswijk/Centrum. Op dit moment kunnen we dus nog geen uitspraken doen over een volgende locatie of op welke termijn dit geregeld is. We zijn hard aan het werk om hier zo snel mogelijk meer helderheid over te geven.</p>
		3. Hoe wil de gemeente burgers en ons betrekken bij de wijkwelstand?	Paragraaf 4.5	3. In 2018 hebben we de welstandsnota geactualiseerd, begrijpelijker en toegankelijker gemaakt en meer aangepast op de situatie per wijk. De welstandsnota is te vinden via de gemeentelijke website: https://gemeente.groningen.nl/welstandsnota .
		4. Positie omwonenden bij bouwprojecten: Hoe wil de gemeente onder de omgevingswet bevorderen dat er geen civiele acties meer	Paragraaf 6.6	4. Wij zijn het met u eens dat veel van deze situaties ongewenst zijn. Via regelgeving hebben we al heel veel onmogelijk gemaakt. De situaties die zich nog voordoen zijn over het algemeen nog tot stand gekomen onder ouder beleid. In The Next City zetten we het aangescherpte beleid voort. In het omgevingsplan wordt onder de

		<p>nodig zijn om het volbouwen van binnenplaatsen en optoppingen te voorkomen?</p> <p>5. Wordt de Hortusbuurt ook tot de verruimde binnenstad gerekend voor het realiseren van binnenstedelijke functies?</p> <p>6. De Nieuwe Ebbingestraat en omgeving schreeuwen om een samenhangende visie. De kwaliteit als winkelstraat neemt af, er is druk van bestelbrommers.</p> <p>7. Met het oog op waterbeheersing mag ook een beroep worden gedaan op bewoners om hun tuinen tegelvrij te houden/maken. Dit onderwerp leent zich goed voor een themabijeenkomst.</p> <p>8. Autoparkeren: worden bestaande gevallen</p>	<p>Paragraaf 4.1</p> <p>Paragraaf 4.1, 4.2 en 4.3</p> <p>Paragraaf 4.3</p> <p>Top 12 keuzes</p>	<p>nieuwe wet de regelgeving opgenomen. De bedoeling van de wetgever is dat in het omgevingsplan alle relevante informatie digitaal toegankelijk wordt, voor zowel initiatiefnemers als omwonenden.</p> <p>Met het Kader burgerparticipatie dat is opgenomen in de bijlage bij de omgevingsvisie, wil de gemeente houvast bieden bij initiatieven vanuit de gemeenschap. Initiatiefnemers moeten na ingang van de omgevingswet in 2021 aantonen dat hun plan op draagvlak kan rekenen en in samenspraak met belanghebbenden is ontwikkeld. Dat is maatwerk. Het kan zijn dat het kader burgerparticipatie moet worden aangepast op basis van het ermee experimenteren.</p> <p>5. De Hortusbuurt is historisch onderdeel van de binnenstad. Bij het realiseren van binnenstedelijke functies gaat het met name om het Stationsgebied, Ebbingekwartier, omgeving Oosterhaven, de kop van de Eemskanaalzone/Sontweg en de zone Westershaven-Suikerfabriekterrein.</p> <p>6. We zien dat de parkeer- en verkeersdruk door de groei van afhaal- en bezorgrestaurants, op een aantal locaties in en rond de binnenstad groter wordt. Ingrijpen op één locatie heeft gevolgen voor andere locaties. We gaan daarom eerst een plan van aanpak opstellen voor de hele stad op basis van een mogelijke pilot op één of meerdere locaties, samen met branche- en bedrijvenverenigingen.</p> <p>7. We ondersteunen deze oproep aan bewoners om tuinen tegelvrij te houden/maken. In het kader van het inspelen op weersextremen (klimaatadaptatie) zullen we dit aspect zeker meenemen.</p> <p>8. In de parkeervisie, die dit voorjaar in de raad is vastgesteld, wordt het nieuwe parkeerbeleid voor de stad vormgegeven. Het gaat niet</p>
--	--	---	---	--

		<p>gerespecteerd? Wordt voorzien in voldoende invalidenparkeerplaatsen en veilige, betaalbare parkeergelegenheid in de buurt?</p> <p>9. Plannen om het OV meer op afstand van de Hortusbuurt te plaatsen vallen niet te rijmen met de parkeervisie. Die noopt tot het bieden van een vervoersalternatief in de vorm van een fijnmazig OV-netwerk.</p> <p>10. Aan welke structurele oplossing wordt gedacht waar het gaat om foutparkeren van fietsen en terrassen? Deze maken de trottoirs ontoegankelijk.</p>	<p>(punt 8), paragraaf 4.3</p> <p>Paragraaf 4.5 en parkeervisie</p> <p>Paragraaf 4.3</p>	<p>langer alleen om voorzien in parkeerruimte maar ook om de afweging van parkeerbelangen versus ander gebruik van de openbare ruimte. We gaan het parkeerbeleid de komende jaren gebiedsgericht uitwerken. Daarin komen ook deze vragen aan de orde.</p> <p>9. De beslissing over de lijnvoering van het OV door de Ebbingestraat en/of het Boterdiep moet nog worden genomen. Meerdere varianten zijn nog in beeld. Los daarvan gaan we een stedelijke OV-visie opstellen waarin we ook ingaan op de vraag hoe we de wijken fijnmazig kunnen blijven bedienen.</p> <p>10. In de binnenstad zijn we met het Actieplan Fietsparkeren gestart, waarbij we zowel kijken wat we op korte termijn kunnen doen als studie doen naar oplossingen op langere termijn. Ook zijn wij in 2018 gestart met het Actieplan Toegankelijke Stad, voortgekomen uit het VN-verdrag 'Gelijke rechten voor mensen met een beperking'. In dit actieplan wordt specifiek aandacht gegeven aan de toegankelijkheid van de stad in relatie tot de fietsen en de terrassen. Er wordt gewerkt aan structurele oplossingen om toegankelijkheid de norm te laten zijn en niet een uitzondering. Met de kennisinstellingen zoals de Rijksuniversiteit is op het gebied van toegankelijkheid een samenwerking opgestart.</p>
22	Stichting Freedom of Mobility	'Groningen te klein voor een tram, maar goed voor een metro'. Dat is de naam van het document dat is ingebracht door de Stichting Freedom of Mobility. Hierin is aangegeven hoe de stichting de mobiliteit in stad en provincie ziet: OV is als een klok waar alle schakels samen een eenheid	Top 12 keuzes, punt 11	Wij danken de Stichting Freedom of Mobility voor haar reactie en het geschetste beeld van het openbaar vervoer in de toekomst. De ideeën helpen ons bij de verdere vorming van het stedelijke en regionale mobiliteitssysteem als antwoord op de verwachte groei van de stad. Wij onderschrijven het benoemde belang van de doorontwikkeling van het openbaar vervoer, naast het minimaal behouden van het stevige aandeel fietsgebruik voor de binnenstedelijke verplaatsingen. De wijze waarop dat kan, kunnen we in de komende jaren onderzoeken. Een metrosysteem en een noordelijk magneetbaansysteem zijn daarbij niet

		vormen en de juiste tijd aangeven. Daarnaast heeft de stichting een Metrokaart voor de stad Groningen bijgevoegd, een Metrokaart voor de provincie Groningen en een plan voor de verbindingen van de magneetbaan in Noord-Nederland.		aan de orde vanwege de enorme kosten en de geringe vervoerwaarde.
23	GGD Groningen	<p>GGD Groningen gaat in een uitgebreide inspraakreactie in op actualiteit en aanvullende thema's: het Actieplan Toegankelijk stad 2017-2021, luchtkwaliteit/luchtverontreiniging, Pact voor de Ouderenzorg en De Stad als Gezonde Habitat. Vervolgens geeft de GGD samenvattende hoofdpunten die genoemd zijn in de reactie van oktober 2017 die nog actueel zijn. In bijlage 1 zijn de resultaten van de Gezondheidsenquête 2016 opgenomen. Bijlage 2 bevat aanbevelingen voor versterking van omgevingsbeleid en benutting van instrumenten (Uit: Stad Gezonde Habitat). Bijlage 3 bevat factsheets (in ontwikkeling) vanuit 'Aan de slag met de omgevingswet'. De conceptmodellen aan de hand waarvan een Milieu Gezondheid Risico-kaart tot stand komt, noemt</p>	<p>Hele document</p> <p>Hoofdstuk 5</p>	<p>We danken de GGD voor de complimenten voor de ontwerp-omgevingsvisie en voor de vele ingebrachte suggesties die we bij de uitwerking van Next City en de vertaling naar het omgevingsplan zullen betrekken.</p> <p>In onze omgevingsvisie zetten we niet zozeer in op strengere waarden, maar op het beïnvloeden en stimuleren van gezond gedrag. Via het omgevingsbeleid zetten we sterker in op gezondheidsbevordering dan daarvoor: volledig uitwerking geven aan de G6 voor een Gezonde Leefomgeving. In de Healthy Ageing-visie zijn zes principes gedefinieerd voor een gezonde verstedelijking: actief burgerschap, nabijheid van groen, actief ontspannen, gezond wonen, actief bewegen en gezond voedsel. Dit doen we onder andere door de openbare ruimte zo in te richten, dat bewoners worden uitgedaagd tot gezonder gedrag. Dan kan om kleine ingrepen gaan zoals een autovrije zone rondom scholen, waardoor ouders gestimuleerd worden hun kind op de fiets te brengen. Maar ook het 'busvrij' maken van de binnenstad draagt bij aan de gezondheid. Verder verwachten wij dat er uit de stresstest klimaatadaptatie ook maatregelen zullen volgen die positief bijdragen aan de gezondheid van onze bewoners.</p> <p>Het advies van de GGD om te werken met strengere waarden qua luchtkwaliteit, nemen wij niet over. In onze gemeente zijn immers geen kwetsbare of sterk belaste gebieden. Wij blijven binnen de geldende milieunormen zoals gesteld door Europa en het Rijk. Daarbij komt dat</p>

		GGD een interessante ontwikkeling.	Hele document	<p>de luchtkwaliteit in de stad vooral beïnvloed wordt door achtergrondvervuiling van elders in Nederland.</p> <p>Naast de aangereikte correcties hebben we de volgende wijzigingen aangebracht in de omgevingsvisie op aangeven van de GGD:</p> <p>Hoofdstuk 1, Kampioen leefkwaliteit: ‘Hoge leefkwaliteit is voor Groningen verbonden aan een ongedeelde en inclusieve stad waar iedereen naar vermogen kan deelnemen’.</p> <p>Hoofdstuk 1, 20.000 woningen: ‘Door een oververhitte woningmarkt is er een tekort aan woningen en aan passende woningen voor specifieke doelgroepen’.</p> <p>Hoofdstuk 1, Ruim baan voor de voetganger en de fiets: Aan de alinea toegevoegd: ‘Daarnaast geven we de voetganger meer ruimte, nu al in de binnenstad en in de toekomst ook elders in de gemeente’.</p> <p>Hoofdstuk 1, Een parkeerplaats is niet vanzelfsprekend: ‘In Groningen kiezen we voor de voetganger, de fiets en voor hoogwaardig openbaar vervoer’.</p> <p>Hoofdstuk 1, Een ongedeelde gemeente: ‘. In de stad groeit één op de vijf kinderen op in armoede. In een inclusieve samenleving die niemand uitsluit en waar iedereen naar vermogen meedoet, is plaats voor mensen uit kwetsbare doelgroepen met specifieke behoeften op het gebied van onder andere wonen en zorg’.</p> <p>Verderop: ‘Sociale vernieuwing kan dus worden aangejaagd met stedelijke ontwikkeling: groen, water, openbare ruimte, voorzieningen, (...).’</p> <p>Hoofdstuk 3 toegevoegd: ‘In de gezondheidsenquête 2016 gaven Groningers het cijfer 7,7 voor de tevredenheid over hun woonomgeving’.</p>
--	--	------------------------------------	---------------	---

			<p>Toegevoegd bij 3.2 Inclusieve gemeente: ‘Dat kan op heel veel manieren, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk, mantelzorg, collectieve (moes)tuinen, buurtinitiatieven en via toegankelijke voorzieningen in de wijken’.</p> <p>Toegevoegd bij 3.3: ‘Door de klimaatverandering worden we steeds vaker geconfronteerd met extreem weer zoals hoge temperaturen, harde stormen en extreme neerslag’.</p> <p>Hoofdstuk 4, Wat zien we gebeuren: toegevoegd: ‘Omdat de levensverwachting toeneemt en er meer ouderen naar de stad trekken, neemt de vergrijzing toe. Meer ouderen wonen in de stad.’</p> <p>Toegevoegd bij 4.1 De strategie: ‘Veel van de toekomstige bewoners zijn millennials en gezinnen. Zo’n 60 procent van de woningen wordt bewoond door alleenstaanden en dit aandeel neemt verder toe.’</p> <p>Toegevoegd bij 4.2 Wat zien we gebeuren: ‘De tweedeling tussen werkenden en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zien we niet kleiner worden.’</p> <p>Toegevoegd bij 4.3 Wat zien we gebeuren: ‘De opwarming van de aarde zet gestaag door, met onder andere wateroverschot, harde stormen en hittestress als gevolg.’</p> <p>Toegevoegd: ‘Er worden meer invasieve exoten gesignaleerd die kunnen leiden tot o.a. een verlies aan biodiversiteit en schade aan de infrastructuur.’</p> <p>Toegevoegd bij 4.4 Wat zien we gebeuren: ‘De vraag naar lokaal geproduceerd, biologisch voedsel neemt toe.’</p> <p>Toegevoegd bij 4.5 Wat zien we gebeuren: ‘De behoefte aan wijkaanpak op maat neemt toe waarbij inwoners worden gestimuleerd actief mee te doen.’</p> <p>‘De ervaren gezondheid van ouderen neemt af naarmate de leeftijd stijgt.’</p>
--	--	--	--

				<p>'Er is een gebrek aan doorstroming vanuit de voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Verder neemt de vraag naar beschermd wonen en maatschappelijke opvang van vooral jongeren toe.'</p> <p>'We zien grote verschillen in gezondheid tussen wijken en bevolkingsgroepen.'</p> <p>Toegevoegd bij 4.5 De strategie:</p> <p>'Toegankelijkheid is een belangrijk aandachtspunt om ervoor te zorgen dat iedereen kan meedoen. Het gaat hierbij om toegankelijkheid qua infrastructuur, gebouwen en woningen, maar ook om bewustwording en obstakelvrije routes.'</p> <p>en:</p> <p>'We stimuleren onze bewoners om actief mee te doen aan het verbeteren van de eigen leefsituatie. Bij de inrichting van de eigen straat, buurt of wijk en om ideeën te leveren voor sport, spel en recreatie. Sociale cohesie en kleinschaligheid zijn belangrijk zodat mensen elkaar kennen en zich om elkaar bekommeren.'</p>
24	Ambtelijk concept gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum	<p>De drie gemeenten nodigen ons uit de omgevingsvisies te gebruiken als startmoment om de samenwerking te intensiveren. Zij gaan op hoofdlijnen in op de volgende onderwerpen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samenwerking in vestigingsklimaat en werkgelegenheid. 2. Visie op ambitie in bereikbaarheid. 3. Groei, krimp en wonen in complementair verband. 4. Onderwijs aansluitend op 	Algemeen	<p>Wij gaan graag met de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum (verder) in gesprek over onze onderlinge raakvlakken en mogelijkheden elkaar te versterken. Veel onderwerpen beperken zich immers niet tot gemeentegrenzen.</p> <p>Voor eigenlijk alle onderwerpen die de drie gemeenten noemen, ligt het betrekken van de provincie Groningen, andere buurgemeenten en/of de Regio Groningen-Assen voor de hand. In een eerste gesprek kan per onderwerp worden verkend welke samenstelling van toegevoegde waarde kan zijn voor vervolgesprekken.</p> <p>Mochten de colleges van de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum instemmen met het ambtelijk concept, dan bedanken wij hen graag voor hun reactie en voor de uitnodiging.</p>

		<p>werk.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Energietransitie in slimme samenwerking. 6. Regiofunctie. 7. Internationaal partnerschap in wonen en werken. 8. Een goede buur. <p>In het ambtelijk concept nodigen de drie gemeenten de gemeente Groningen uit voor een eerste gesprek over de vraag wat wij elkaar als (toekomstige) burens te bieden hebben en waarin we elkaar kunnen versterken.</p>		
25	Inspreker	<p>De inspreker wil graag extra aandacht voor zaken die betrekking hebben op de gezondheid van de bewoners van onze stad. Er zijn veel nieuwe straten zonder of met weinig groen. Blaas de actie Steenbreek nieuw leven in. Zorg dat de woningen voorzien zijn van groen. Heggen zijn van levensbelang voor een gezonde stad.</p> <p>De gemeente moet meer doen tegen slechte luchtkwaliteit. Er zijn instrumenten om iets te doen tegen rookoverlast van houtstoken. Verkeer in de stad kan worden afgebouwd. Stoken van</p>	<p>Paragraaf 4.3</p> <p>Paragraaf 4.3, 5.3</p>	<p>Als centraal thema voor de omgevingsvisie hebben we gekozen voor het verhogen van de Groningse leefkwaliteit. Er komt meer aandacht voor het groen in de hele stad (dus ook in de wijken) en verbinden stad en regio. We gaan ons groen en water beter bereikbaar en beleefbaar maken. We houden het landelijk gebied open. Door het vergroenen van de stad en het versterken van water kunnen we in onze gemeente tegelijkertijd beter inspelen op weersextremen. Wij vinden de suggesties van de indiener waardevol en danken hem/haar voor het meedenken.</p> <p>Wij zijn bekend met het vraagstuk van houtrook. Omdat dit een vraagstuk is waar veel gemeenten mee te maken hebben worden mogelijke oplossingsrichtingen in VNG-verband besproken met het Rijk en de belangenorganisaties. Deze discussie is nog niet afgerond.</p>

		<p>biomassa is incompatibel met het idee van een gezonde stad.</p> <p>Meer ruimte voor de voetganger, maar de trottoirs zijn scheef en oneffen. Er zijn veel fietsen en rijdende fietsers.</p>	Paragraaf 4.1, 4.3	<p>Met de visie 'Bestemming Binnenstad' geven wij een forse impuls aan onze binnenstad door te zorgen voor een toegankelijke, veilige en bereikbare omgeving, met een prettig verblijfsklimaat. Daarvoor is het noodzakelijk dat voetgangers én fietsers fors meer ruimte krijgen. Om die reden heeft de raad besloten de bussen op een andere wijze door de binnenstad te laten rijden. Aan de westkant via de Westerhaven en de Eeldersingel; aan de oostkant via de Diepenring. Vervolgens kunnen de straten waar de bussen voorheen reden opnieuw en aantrekkelijker worden ingericht. In de nieuwe inrichting krijgen de voetgangers het primaat, wordt de toegankelijkheid verbeterd en worden andere functies toegevoegd zoals terrassen en fietsparkeren.</p>
26	Bewonersorganisatie Oosterpark	De bewonersorganisatie heeft een inspraakreactie ingediend voor de ontwikkelingsstrategie 'Eemskanaalzone: Stad aan het water'.	Specifiek Eemskanaalzone	Wij zullen deze inspraakreactie meenemen in de inspraakprocedure voor de ontwikkelingsstrategie 'Eemskanaalzone: Stad aan het water', deelgebied 1. Deze procedure loopt van 17 mei tot en met 28 juni 2018.
27	Fietsersbond	<p>De Fietsersbond vindt dat het ambitieniveau voor de fiets voor de toekomst opgeschaald moet worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 30 is het nieuwe 50. Start een discussie om de openbare ruimte in te richten op snelheid in plaats van op type vervoermiddel. 2. Investeer in meer en betere stallingsruimte. 	Vooraf top 12 keuzes, paragraaf 4.1 en 4.3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het omzetten van gebieden naar 30 kilometerzones is een (aandachts)punt vanuit verkeersveiligheid. Momenteel vindt een landelijke discussie plaats over het inrichten van openbare ruimte op snelheid in plaats van op type vervoermiddel. 2. Vooral voor de binnenstad onderzoeken we op dit moment grootschalige fietsenstallingen. Toegankelijkheid en kwaliteit zijn daarbij sleutelwoorden. Specifieke locaties zijn Grote Markt, kop Herestraat/Gedempte Zuiderdiep en gebied rond A-Kerkhof/Vismarkt. Gekeken wordt naar de mogelijkheden,

		<p>3. Faciliteer de overstap tussen fiets en openbaar vervoer beter. Stallingsmogelijkheden bij alle bushaltes buiten het centrum.</p> <p>4. Plannen voor de toename van het gebruik van deelfietsen moeten robuust zijn.</p> <p>5. Obstakelvrij fietsen zou meer moeten inhouden dan alleen het weghalen van paaltjes.</p> <p>In de bijlage gaat de Fietzersbond meer in detail in op de tekst van de ontwerp-omgevingsvisie:</p> <p>1. Binnen de top-12 keuzes explicieter aangeven dat de fiets het belangrijkste binnenstedelijk vervoersmiddel is.</p> <p>2. In de top-12 moet er aandacht zijn voor de overstap tussen fiets en OV.</p> <p>3. Obstakelvrijheid zou voor alle fietsroutes het uitgangspunt moeten zijn.</p> <p>4. Snelle fietspaden zouden ook buiten Groningen snel moeten</p>		<p>capaciteit, benodigde financiën etc. Het onderzoek zal rond de zomer gereed zijn.</p> <p>3. Dit punt nemen we op in de nieuwe visie op ons openbaar vervoer (gereed begin 2019).</p> <p>4. Momenteel onderzoeken we de markt van deelfietsen. Rond de zomer verwachten we hier meer over te weten en of er partijen geïnteresseerd zijn om hier iets mee te doen in Groningen. We zien voor de deelfietsen vooralsnog vooral kansen als het gaat om ketenmobiliteit (P+R, OV-knooppunten, parkeergarages, etc.).</p> <p>5. Bij de aanleg van nieuwe of het verbeteren van bestaande fietsinfrastructuur proberen we zoveel mogelijk rekening te houden met de principes van ‘het vergevingsgezinde fietspad’. Niet voor niets hebben we samen met de Fietzersbond een flyer ‘Richtlijnen voor de aanleg en het beheer van fietsvriendelijke voorzieningen’ gemaakt.</p> <p>Punt 1 en 2: Wij hebben de top-12 keuzes voor de stad bij punt 11 als volgt gewijzigd: ‘De fiets blijft voor ons het belangrijkste vervoermiddel. De groei van het Openbaar Vervoer maakt dat we moeten nadenken over nieuwe overstapplekken, bijvoorbeeld op plekken als de Friesestraatweg, het Suikerfabriekterrein en/of Hoogkerk. Ook gaan we het overstappen tussen fiets en OV aantrekkelijker maken.’</p> <p>3. Zie opmerking 5 hierboven.</p> <p>4. Dat zijn we met u eens. De wegbeheerder bepaalt dat. Soms is dat de betreffende gemeente, maar meestal de provincie.</p>
--	--	--	--	--

		<p>zijn met voorrang van fietsers op autoverkeer.</p> <p>5. Er moet aandacht zijn voor fietsparkeren, niet alleen in de binnenstad, ook in de schilwijken en bij algemene voorzieningen.</p> <p>6. Voor de toekomst moet nieuw beleid worden ontwikkeld om de ontwikkelingen bij te benen.</p> <p>7. Ontwikkelingen gericht op andere vormen van fietsen, voor fietsparkeren en het samengaan van verkeersstromen van verschillende snelheden is nodig.</p> <p>8. Het autobezit en -gebruik veranderen, dat geldt ook voor de fiets.</p> <p>9. Voor de bereikbaarheid van de ontwikkelzones en belangrijkste verdichtingsgebieden moet grote aandacht zijn voor de fiets.</p> <p>10. Bedrijven zouden het fietsen naar en tijdens het werk moeten faciliteren. Er moeten goede verbindingen zijn, ook in combinatie met OV.</p>		<p>5. We hebben ruime aandacht voor fietsparkeeroplossingen, in de afgelopen periode hebben we ons vooral gericht op belangrijke OV-knooppunten. Momenteel onderzoeken we uitbreidingen van de stallingscapaciteit in de binnenstad.</p> <p>6. Ons fietsbeleid is nooit 'af', ook niet na de Fietsstrategie van medio 2015.</p> <p>7. Zie onze eerdere opmerkingen.</p> <p>8. Dat zijn we met u eens, kijk alleen maar naar ontwikkelingen als deelfietsen en de opkomst van e-bikes en speedpedelacs. In 4.1 hebben we bij het kader 'Wat zien we gebeuren' de volgende zin toegevoegd: Fietsgebruik verandert eveneens: steeds meer elektrische fietsen, deelfietsen en snelheidsverschillen.</p> <p>9. Wij delen uw mening. In de omgevingsvisie staat dit op meerdere plaatsen vermeld.</p> <p>10. Wij delen uw mening. Zie ook onze eerdere opmerkingen.</p>
--	--	---	--	--

		<p>11. Ook het comfort van de fietsenstallingen moet omhoog.</p> <p>12. Inpandig fietsparkeren moet geregeld worden in de binnenstad.</p> <p>13. In de oude en soms naoorlogse wijken is er een fietsparkeerprobleem voor bewoners/studenten. Hier moeten buurtstallingen voor komen; de bewoners stimuleren deze te gebruiken.</p>		<p>11. Dat zijn we met u eens. Hier houden wij dan ook rekening mee in de nieuwe ontwikkelingen zoals fietsenstalling Forum, Hoofdstation etc.</p> <p>12. Zie opmerking bij het eerste punt 4 hierboven.</p> <p>13. Daar kijken we naar. Tegelijkertijd is het vooral een taak van eigenaren, bewoners etc.</p>
28	Inspreker	<p>De inspreker vindt dat globaal moet worden aangegeven in welke gebieden hoogbouw mogelijk is.</p> <p>De inspreker vindt meer ambitie qua architectonische verschijning ook wenselijk.</p> <p>Trek de tramplannen weer uit de la, stelt de inspreker.</p>	<p>Paragraaf 4.1</p> <p>Paragraaf 4.1, 4,3</p> <p>Paragraaf 4.1</p>	<p>In de omgevingsvisie kiezen we voor verdichting in de bestaande stad, hoogbouw is daarbij een mogelijkheid. De ontwikkelzones, stedelijke knooppunten en wijkcentra zijn dé plekken waar we gaan verdichten. Daar horen ook de Eemskanaalzone, het Suikerfabriekterrein en Stationsgebied bij. We combineren verdichting met veel aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit, de beleving op ooghoogte en intensief beleefbaar groen.</p> <p>We delen uw oproep voor meer ambitie op het gebied van architectuur. De ontwikkelingen van de afgelopen jaren motiveren ons om, onder aanvoering van de stadsbouwmeester, na te denken over nieuw architectuurbeleid voor de stad.</p> <p>Het openbaar vervoersysteem moet doorontwikkelen als antwoord op de verwachte groei van de stad. Op welke wijze zal de komende jaren duidelijk moeten worden.</p>
29	Inspreker	<p>De inspreker breng de volgende punten naar voren:</p> <p>1. Wat wordt bedoeld met 'de druk op ons HOV systeem kent</p>	<p>Hoofdstuk 1</p>	<p>1. We passen de tekst als volgt aan bij Hoofdstuk 1, Het vervoersysteem van Groningen: 'We constateren ook dat de druk op</p>

		<p>grenzen’?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Kies een vervoersysteem waar je meer personen tegelijk mee kunt vervoeren. 3. Tot hoe hoog mag er gebouwd gaan worden? 4. Dat we testregio willen worden voor de hyperloop is achterhaald. Die komt in de Flevopolder. 	<p>Hoofdstuk 1</p> <p>Paragraaf 4.1</p> <p>Paragraaf 4.2</p>	<p>ons HOV-systeem grenzen kent. We bedoelen daarmee dat ons huidige openbaar vervoersysteem niet berekend is op de verwachte toename van het gebruik in de toekomst. We moeten daarom nadenken hoe we ons vervoerssysteem toekomstbestendig maken.’</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Het openbaar vervoersysteem moet doorontwikkelen als antwoord op de verwachte groei van de stad. Op welke wijze zal de komende jaren duidelijk moeten worden. 3. De bouwhoogte wordt per gebied bepaald en vastgelegd in het bestemmingsplan en vanaf 2021 in het omgevingsplan. 4. De hyperlooptechniek is nog volop in ontwikkeling. De eerste testfaciliteit komt inderdaad in de Flevopolder maar voor vervolgfases willen wij graag in beeld zijn.
30	Veiligheidsregio Groningen	<p>De Veiligheidsregio uit zorgen en kansen in vijf veiligheidsthema’s bij de Top 12 keuzes voor de stad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De integrale kwaliteit van de leefomgeving in een groeiende stad. 2. Kansen in de benadering van kwetsbare groepen. 3. Ruimtelijke ontwikkelingen nabij risicobronnen. 4. Energietransitie. 5. Continuïteit van de 	<p>Hoofdstuk 1</p> <p>Paragraaf 4.5</p> <p>Hoofdstuk 5</p> <p>Paragraaf 4.4</p> <p>Paragraaf</p>	<p>1. Wij delen de noodzaak dat veiligheidsconsequenties van keuzes vooraf helder zijn voor de relevante partijen. We maken daarbij graag gebruik van de expertise van de Veiligheidsregio.</p> <p>2. We hebben toegevoegd aan 4.5 De strategie: ‘Wij gaan het gesprek graag aan met de Veiligheidsregio, instellingen en maatschappelijke organisaties om te komen tot een multidisciplinaire aanpak en preventieve inspanningen voor kwetsbare groepen.’</p> <p>3. Wij delen de voorkeur van de Veiligheidsregio voor een aanpak waarbij het aspect (fysieke) veiligheid een kwaliteitscriterium is bij de integrale opgave voor ruimtelijke ontwikkeling. In de gebiedsgerichte uitwerking en de vertaling daarvan in het omgevingsplan zullen we omgevingswaarden vastleggen.</p> <p>4. Wij maken graag gebruik van het aanbod van de Veiligheidsregio voor advisering in de planfase van de energietransitie, zodat nieuwe technieken niet hoeven te leiden tot nieuwe risicovolle situaties (zoals bij het gebruik van waterstof als brandstof).</p> <p>5. Wij zien de Veiligheidsregio als belangrijke gesprekspartner waar</p>

		<p>samenleving.</p> <p>De Veiligheidsregio geeft tot slot aan dat de locatie van de toekomstige brandweerkazernes in de stad van groot belang is voor de bereikbaarheid bij incidenten.</p>	4.1	<p>het gaat om het verkennen en analyseren van nieuwe paden voor de toekomst, zoals op het terrein van kwetsbaarheid voor uitval van vitale (digitale of fysieke) infrastructuur en de toename van de dichtheid in de stad.</p> <p>Deze opvatting delen wij. Wij zijn en blijven met de Veiligheidsregio in gesprek over de locatie van de toekomstige brandweerkazernes in de stad.</p>
31	Inspreker	Gezien het belang dat wordt gehecht aan leefkwaliteit, vindt de inspreker het onbestaanbaar dat het Oosterhamriktracé zou worden opengesteld voor auto's. Er kan juist een combinatie worden verwezenlijkt van HOV, vergroening, waterbeleving, kleinschalige recreatie en herstel van intense, eenzijdige bouw.	Paragraaf 4.3	In 2016 concludeerde de gemeenteraad dat door de groei van de stad het aantal verkeersbewegingen in het gebied rondom het UMCG zal toenemen. Ondanks de deeleconomie, ontwikkelingen als zelfrijdende auto's, e-bikes en de opkomst van thuiswerken wordt algemeen aangenomen dat het autogebruik blijft toenemen. De verwachting is dat het verkeer aan de oostzijde van de stad met 20% zal toenemen, met grote gevolgen voor de bereikbaarheid en leefbaarheid in dit gebied. Deze toename kan niet opgelost worden met alleen slimme alternatieven voor de auto of door het aanpassen van bestaande wegen. Niets doen is geen optie, een autoverbinding tussen de Oostelijke ringweg en binnenstad/UMCG is minimaal noodzakelijk om de bereikbaarheid van dit stadsdeel in te toekomst te garanderen.
32	Stichting Proton namens 15 bewoners	<p>Meer mensen hebben interesse in alternatieve woonvormen zoals tiny houses en woonboten. Er is sprake van dat gebieden in het Westpark en Meerstad hiervoor gebruikt kunnen worden, maar daarover is niets te vinden in de ontwerpvisie.</p> <p>Ook gaan nieuwe plannen voor woningbouw dwars door de</p>	Paragraaf 4.1	Het klopt dat in de ontwerp-omgevingsvisie niet is aangegeven welke gebieden gebruikt kunnen worden voor alternatieve woonvormen zoals tiny houses. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen weer hoe de huidige gemeente zich mogelijk zal ontwikkelen op weg naar 250.000 inwoners. Wat waar precies zal komen, wordt in een later stadium uitgewerkt in het omgevingsplan. We streven ernaar in 2024 één omgevingsplan te hebben voor de hele gemeente. Zie ook onze reactie bij inspraakreactie 33.

		<p>gebieden waar mensen reeds op een duurzame en zelfredzame manier wonen (Betonbos, Peizerweg, De Kreken).</p> <p>In de ontwerp-omgevingsvisie wordt genoemd dat er ruimte blijft voor broedplaatsen en tijdelijke initiatieven, hoe ziet u dit precies voor u?</p>	<p>Paragraaf 4.2</p>	<p>Momenteel werken wij aan nieuw broedplaatsenbeleid. Na de zomer zal het broedplaatsenbeleid nog worden uitgewerkt in regelingen. Naar verwachting zullen deze dit jaar gereed zijn.</p> <p>We hebben toegevoegd aan 4.2 De strategie: 'We houden ruimte voor broedplaatsen en tijdelijke initiatieven. Na deze zomer zal het nieuwe broedplaatsenbeleid gereed zijn en worden uitgewerkt in regelingen.'</p>
33	Inspreker (namens bewoners Betonbos)	<p>De inspreker pleit ervoor het Betonbos te behouden als initiatief voor 'anders wonen'. De gemeente moet ruimte blijven geven aan alternatieve woonvormen. In de visie lijkt er geen plek te zijn voor de al bestaande plekken die door de inwoners van Groningen zelf zijn gecreëerd.</p> <p>Er moet in de visie meer (concrete) aandacht komen voor creatieve en goedkopere woonplekken. Bij anti leegstand gelden de gewone</p>	<p>Paragraaf 4.1 en 4.5</p> <p>Paragraaf 4.1 en 4.5</p>	<p>In 'Stad aan het water', de ontwikkelingsstrategie Eemskanaalzone, doen we als gemeente een eerste aanzet voor de herontwikkeling van de zone tussen het Damsterdiep en het Eemskanaal. Hier zien we een divers gebied ontstaan nabij de binnenstad met alle ruimte voor ontwikkeling tot een levendig stadsdeel. De ontwikkeling richt zich op de transformatie van het gebied tot een eenduidig stedelijk woongebied met publieke functies en een betere benutting van het water. Tevens wordt de ambitie uitgesproken dat het bestaande groen van Betonbos als basis wordt gebruikt voor verdere ontwikkeling.</p> <p>Een groot deel van het gebied is niet van de gemeente. Zo ook het terrein waarop Betonbos is gelegen. De herontwikkeling van de plek is daarom in eerste instantie aan de particuliere eigenaar en de invulling hiervan is primair een discussie tussen de gebruikers en de eigenaar zoals wethouder Van der Schaaf aangaf tijdens de raadscommissie van 4 april jl. Wij zien in dit stadium nog geen actieve rol weggelegd voor de gemeente en daarmee ook geen aanleiding om de grond aan te kopen.</p> <p>Wij zijn het ermee eens dat er voldoende creatieve en goedkopere woonplekken in de stad moeten zijn. Vandaar dat we initiatieven als tiny houses ondersteunen. Het klopt dat de gewone huurrechten niet gelden bij anti-leegstand. In sommige gevallen is dit een bewuste keuze van de</p>

		huurrechten niet. Voor een sociale en gemengde buurt kunnen huizenblokken met gedeelde functies worden ontwikkeld.		bewoner waarbij dit nadeel wordt afgewogen tegen de voordelen, zoals de prijs. Echter, door het tekort aan sociale huurwoningen komen steeds vaker mensen uit nood in anti-leegstand te wonen. Door meer sociale huurwoningen te realiseren hopen we dit probleem tegen te gaan.
34	Inspreker	De inspreker vraagt de gemeente na te gaan of wooncoöperaties mogelijk van toegevoegde waarde kunnen zijn in het streven naar een inclusieve stad met gemengde woonmilieus. De wooncoöperatie is een alternatief juridisch eigendomsmodel voor het genereren van betaalbaar woonaanbod. Een aantal grotere Nederlandse gemeenten hebben de coöperatieve vorm van woningbezit onderdeel gemaakt van hun woningbouwbeleid.	Paragraaf 4.1 en 4.5	Wij menen dat de coöperatieve vorm van woningbezit zeker interessant kan zijn in ons streven naar een inclusieve stad met gemengde woonmilieus. We proberen dat ook te stimuleren zoals bij het Ebbingehofje, waar waarschijnlijk ook een deel huur in komt. Op 15 mei jl. hebben u en wij met elkaar van gedachten gewisseld over wooncoöperaties.
35	Vereniging Hondvriendelijk Groningen	De vereniging mist aandacht in de visie voor de circa 10.000 honden in de stad: Een paar grote stedelijke losloopgebieden behouden en uitbreiden in Stadspark, Westpark, Roegebos, Sterrebos en Noorderplantsoen. Nieuwe losloopgebieden in Meerstad, Zuiderplantsoen, Suikerunieterrein en Eemskanaalzone. Veilige, goed bereikbare losloopmogelijkheden op wijkniveau.	Specifiek losloopgebieden	Als gemeente vinden wij het belangrijk dat er een afweging wordt gemaakt tussen de belangen van verschillende groepen gebruikers in de openbare ruimte. Het belang van de honden(bezitters) is een van die belangen. Daarom hechten we er ook aan met uw vereniging in gesprek te zijn over mogelijke plekken voor aanvullende of gewijzigde losloopgebieden. De suggesties die u noemt kunnen daarin worden meegenomen. Het rekening houden met het aanwijzen van losloopmogelijkheden in de planningsfase is een aandachtspunt. We zullen dit meenemen bij de uitwerking van de omgevingsvisie en/of het nieuw op te stellen programma Leefkwaliteit.
36	VNO-NCW Noord	VNO-NCW Noord geeft aan dat	Paragraaf	Wij onderschrijven volledig het belang van een optimale bereikbaarheid

		met name het thema bereikbaarheid/mobiliteit nog onderbelicht is. De organisatie deelt de ambitie om Groningen te positioneren als proeftuin voor slimme en duurzame mobiliteit. VNO-NCW ziet hier vooral binnenstedelijke oplossingen, terwijl juist ook de verbinding tussen stad, gemeentes en Noordelijke provincies van groot belang is voor de aantrekkingskracht van de regio.	4.2	voor het economisch functioneren en vestigingsklimaat van stad en regio. Met de diverse grote infrastructurele projecten en mobiliteitsprogramma's die nu in uitvoering en in voorbereiding zijn, maken we ons klaar voor de groeiende stad. Samen met onze regionale partners investeren we daarin de komende jaren al meer dan 1 miljard euro en de wijze waarop we dat doen, beschrijven we jaarlijks in het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer. Maar inderdaad liggen er ook nog nieuwe vraagstukken voor de verdere toekomst zoals de verduurzaming in mobiliteit, de kansen die slimme technologieën gaan bieden en de capaciteit van de grote regionale autoverbindingen en het openbaar vervoersysteem. Deze vraagstukken hebben we in beeld en onderzoeken we samen met de andere regionale overheden. Deze overstijgen immers de reikwijdte van onze gemeente en zien deze als van belang voor het waarborgen van de bereikbaarheid op de langere termijn.
37	Vijf insprekers	De bewoners hebben een gezamenlijke reactie opgesteld op de ontwikkelingsstrategie 'Eemskanaalzone: Stad aan het water'.	Specifiek Eemskanaalzone	Wij zullen deze inspraakreactie meenemen in de inspraakprocedure voor de ontwikkelingsstrategie 'Eemskanaalzone: Stad aan het water', deelgebied 1. Deze procedure loopt van 17 mei tot en met 28 juni 2018.
38	Stichting Vrienden van de Stad Groningen	De Stichting Vrienden van de stad Groningen maakt drie procedurele opmerkingen over het omgaan met de nieuwe aanstaande omgevingswet: 1. Bij de spelregels voor ontwikkelingsinitiatieven: wat als er verschil van mening blijft bestaan tussen plannenmakers en buurten? Zullen de traditionele constellaties van NIMBY tot het verleden gaan behoren?	Paragraaf 6.6	1. Bij aanvragen omgevingsvergunning zal alleen wettelijk geregeld worden dat er participatie moet plaatsvinden. Hoe een gemeente daarop toetst, kan zij zelf bepalen (via beleid). In de bijlagen bij de omgevingsvisie is het kader burgerparticipatie opgenomen zoals we dat in Groningen willen gaan toepassen. De constellaties van NIMBY zullen niet tot het verleden gaan behoren. Overigens betekent participatie niet dat voor alle initiatieven (100%) draagvlak hoeft te zijn. De basis is dat er een

		<p>2. Hoe ziet de gemeente de overgang van het regiem van de bestemmingsplannen naar dat van de omgevingsplannen?</p>	Paragraaf 6.4	<p>participatieproces wordt gedaan door initiatiefnemers.</p> <p>2. Bij de invoering van de omgevingswet zullen de gemeenten nog niet direct één omgevingsplan voor het hele grondgebied hebben. Hiervoor is een overgangperiode wettelijk geregeld tot 2029. De rechtszekerheid voor burgers en ondernemingen zal hierbij een belangrijk item zijn. De huidige bestemmingsplannen en verordeningen die over de fysieke leefomgeving gaan, werken door tot er voor dat gebied een omgevingsplan geldt. Het is onze ambitie om de overgangperiode naar het omgevingsplan zo kort mogelijk te houden.</p>
		<p>3. Het elke twee jaar actualiseren van de omgevingsvisie lijkt de stichting te vaak, ook omdat het omgevingsplan een looptijd heeft van tien jaar.</p>	Paragraaf 6.2	<p>3. Het tweejaarlijks actualiseren van de omgevingsvisie wil niet zeggen dat we deze om de twee jaar volledig vervangen. Alleen daar waar nodig stellen we deze bij. Voor het overige blijft de visie dan intact. Voor het omgevingsplan geldt geen actualiseringsplicht meer (er is geen houdbaarheidstermijn meer van tien jaar). Aanpassingen van het omgevingsplan kunnen te allen tijde: die kunnen gebiedsgericht zijn of alleen voor een bepaald thema.</p>
		<p>Vervolgens heeft de stichting vier inhoudelijke opmerkingen:</p> <p>1. Wat houdt beleid volbouwen binnenterreinen nu in?</p>	Paragraaf 4.1	<p>1. We staan geen nieuwe ontwikkelingen meer toe waar het gaat om het volbouwen van binnenterreinen. Met het bestemmingsplan 'Herziening Bestemmingsregels Wonen' voor de binnenstad en de schilwijken is onmogelijk gemaakt hier nieuwe plannen voor te maken. De situaties die zich nog voordoen zijn over het algemeen nog tot stand gekomen onder ouder beleid.</p>
		<p>2. Is Eelde afgeschreven in de Groningse toekomstplannen?</p>	Paragraaf 4.2	<p>2. Nee. Het college vindt dat een luchthaven deel uitmaakt van de publieke basis-infrastructuur van Noord-Nederland en dat goede verbindingen, ook door de lucht, belangrijk zijn voor het vestigingsklimaat en de werkgelegenheid in de regio. Vanuit deze overwegingen hebben wij onze verantwoordelijkheid genomen om bij te dragen aan een solide toekomst van GAE. Met onze bijdrage van € 6 miljoen kan naar onze mening een verantwoorde en</p>

		<p>Prioriteit voor de fiets betekent de aanleg van fietsenstallingen en verplicht fietsen stallen in of achter panden.</p> <p>3. Gevraagd wordt in hoeverre met een herinrichting van de Diepenring een kwaliteitsslag gemaakt kan worden met zijn verkeersfunctie als ringweg en toenemend OV. Slecht onderhouden woonschepen.</p> <p>4. Opvallend afwezig in The Next City is de problematiek van het samenwonen van jongeren (studenten) in het stadscentrum en de schilwijken. Met de Herziening Bestemmingsregels Wonen is nog geen goede balans bereikt tussen studenten- en overige (bijvoorbeeld gezins)bewoning.</p>	<p>Paragraaf 4.3</p> <p>Paragraaf 4.3</p> <p>Paragraaf 4.3</p>	<p>sluitende businesscase gerealiseerd worden. Vooral voor de binnenstad onderzoeken we op dit moment grootschalige fietsenstallingen. Gekeken wordt naar de mogelijkheden, capaciteit, benodigde financiën etc. Het onderzoek zal rond de zomer gereed zijn.</p> <p>3. We maken een aangename openbare ruimte van de diepenring. De nieuwe situatie van één rijstrook, een aparte brede fietsstrook en aparte plekken voor laden en lossen geven effectief dezelfde capaciteit van wegvakken, terwijl de ruimte prettiger is om te verblijven en het water te kunnen zien en beleven. Om iets te kunnen doen aan de slecht onderhouden woonschepen, hebben we de watervisie geschreven. De uitvoering van deze visie is nog in voorbereiding.</p> <p>4. Belangrijk thema in The Next City is de ongedeelde stad. Hieronder verstaan wij ook de balans tussen kamer-/ studiobewoning en gezinsbewoning. We hebben toegevoegd aan 4.1 De strategie: 'We zetten de pilot voort om gezamenlijk te kijken naar het herstel van de balans tussen kamer- of studiobewoning en overige bewoning. Eerst in de Schildersbuurt, later wellicht in andere wijken.'</p> <p>Met het bestemmingsplan 'Herziening Bestemmingsregels Wonen' is de toevoeging van nieuwe kamerverhuur aan banden gelegd. De komende jaren zal toevoeging van jongerenhuisvesting in principe alleen via Campus Groningen (BouwJong) plaatsvinden. We verwachten dat we met de daar gerealiseerde 4.700 nieuwe eenheden en de nog geplande aantallen (ruim 3.000 tot 2021) voldoende huisvesting hebben gerealiseerd voor jongeren. Uit prognoses blijkt namelijk dat het aantal jongeren en studenten in Groningen gaat afnemen.</p>
39	Inspreker namens Eerste, Tweede en	In de brief brengt de inspreker de volgende punten naar voren:		

	<p>Derde Schilderskwartier en Wijkraad Schilderswijk</p>	<p>1. De inspreker vindt het opvallend dat studentenhuisvesting geen plaats heeft in de ontwerp-omgevingsvisie. Of de inzet in het recente verleden voldoende zal zijn om de druk op de schilwijken en de binnenstad af te leiden is de vraag. Meer internationale studenten zullen een beroep doen op woonruimte in de stad. De betekenis van studentenhuisvesting op de woningmarkt zal in kwantitatief opzicht nog toenemen.</p> <p>2. Herstel van de balans tussen kamer-/ studiobewoning en gezinsbewoning is iets waar nog aan gewerkt moet worden, vooral in de schilwijken. Deze wijken bieden een aantrekkelijk woonmilieu dat echter voortdurend bloot staat aan verrommeling op straat en de drukkende aanwezigheid van minder bonafide ontwikkelaars.</p> <p>3. Strikte regelgeving inclusief handhaving is een must bij exploitatie van woningen als Airbnb.</p>	<p>Paragraaf 4.3</p> <p>Paragraaf 4.2</p> <p>Paragraaf 4.1 en 4.3</p> <p>Paragraaf 4.1</p>	<p>1. Zie inspraakreactie 38 bij punt 4. Uit prognoses blijkt dat het aantal jongeren en studenten in Groningen gaat afnemen. Wél verwachten we dat het aantal internationale studenten verder zal toenemen. De prognoses zijn onzeker en daarom is het een lastige opgave, temeer omdat het een gedifferentieerde groep is met verschillende woonwensen.</p> <p>Aangezien het zeker een opgave is voor de gemeente, hebben we de volgende passage toegevoegd bij 4.2 De Strategie: “Samen met onze partners (.....). Daar hoort ook bij dat internationals zich hier thuis voelen en onderdeel uitmaken van de Groningse samenleving. We hebben aandacht voor de vraag naar en aanbod aan huisvesting van internationale studenten.”</p> <p>2. Zie inspraakreactie 38 bij punt 4. De aanpak van minder bonafide verhuurders staat hoog bij ons op de agenda. Daarom voegen we de volgende passage toe aan de omgevingsvisie bij 4.1 De strategie: ‘We zetten ons in voor een gezonde verhuurmarkt en goed verhuurderschap.’</p> <p>3. Wij zien ook dat de vraag naar en het aanbod van verschillende mengvormen tussen wonen en een hotel- of logiesfunctie toeneemt (short stay/ Airbnb). Op dit moment hebben wij geen regelgeving voor verhuur van woningen via platforms als Airbnb. Dat maakt dat</p>
--	--	---	--	---

		<p>4. De inspreker is zeer benieuwd wat de energietransitie naar aardgasloos gaat betekenen voor de Schildersbuurt.</p> <p>5. De inclusieve stad-gedachte van The Next City zou ook op het wijkniveau van de Schilderswijk moeten worden geconcretiseerd, zoals seniorenhuisvesting en ontmoetingsruimtes.</p>	<p>Paragraaf 4.4</p> <p>Paragraaf 4.5</p>	<p>het inzicht in de omvang en problematiek in Groningen ook zeer beperkt is. We gaan als eerste de omvang in beeld brengen en via registratie van meldingen bij Meldpunt Overlast ook de eventuele overlast. Op basis daarvan zullen we bepalen of er apart beleid voor deze mengvormen nodig is.</p> <p>4. De komende jaren maken we per wijk, ook voor de Schilderswijk, energie-transitieplannen waarin duidelijk moet worden welke vorm van energievoorziening als alternatief voor aardgas de meest duurzame oplossing is.</p> <p>5. We gaan The Next City de komende jaren gebiedsgericht uitwerken waarbij op het wijkniveau inderdaad ook aandacht is voor de inclusieve-stad-gedachte. We hebben toegevoegd aan 4.5 De strategie: ‘Ook in het kader van de wijkvernieuwing werken we aan een visie op de ongedeelde stad. Deze is medio 2018 gereed.’</p>
40	Inspreker	<p>De binnenstad en omgeving hebben volgens de inspreker te lijden onder de eenzijdige ontwikkeling in bevolkingssamenstelling (‘tijdelijke bewoners’ en bezoekers). Verder heeft de inspreker de volgende opmerkingen:</p> <p>1. De binnenstad wordt bepaald door de Diepenring, deze kan niet worden vergroot anders dan in hoogte of diepte.</p> <p>2. “Bij verdichting zijn leefkwaliteit en menselijke maat het uitgangspunt”, dat is</p>	<p>Paragraaf 4.1 en 4.3</p> <p>Paragraaf 4.1</p>	<p>1. Door een groter gebied als binnenstad te beschouwen dan alleen het gebied binnen de Diepenring, maken we het mogelijk dat stedelijke functies in en rond de binnenstad kunnen blijven en we een compacte stad kunnen blijven. Veel stedelijke functies zitten nu ook buiten de Diepenring aan de rand van de binnenstad (bijvoorbeeld Westerhaven, Oosterpoort).</p> <p>2. We hebben kennis genomen van de persoonlijke opvatting van de inspreker.</p>

		<p>ongeveer hetzelfde als “bij executie is respect voor het leven de maatstaf”.</p> <p>3. Welke zijn de grootstedelijke functies en waar zouden die in onze binnenstad een plek kunnen krijgen?</p> <p>4. “We maken de parken sterker”, maar wat is een sterk park?</p> <p>5. De bewoners in de binnenstad verliezen in woongenot door versterking van de kwaliteit van de diepenring en de 17^e - eeuwse vestinggordel.</p> <p>6. Het wettelijk kader ontbreekt nog voor een emissieloze binnenstad (pelletkachels, open haarden, terraskachels).</p> <p>De inspreker eindigt met de opmerking dat (meerdaagse) lawaafestivals ontoelaatbare overlast veroorzaken.</p>	<p>Top 12 keuzes (punt 3) en paragraaf 4.1</p> <p>Paragraaf 4.3</p> <p>Paragraaf 4.4</p> <p>Paragraaf 4.3</p>	<p>3. Voorbeelden van grootstedelijke functies zijn Holland Casino Groningen, cultuurcentrum De Oosterpoort, grote winkel- en horecaformules of mengvormen daarvan. Deze zouden een plek kunnen krijgen in de verruimde binnenstad die groter is dan alleen het gebied binnen de Diepenring. Ook het Stationsgebied, Ebbingekwartier, omgeving Oosterhaven, de kop van de Eemskanaalzone/Sontweg en de zone Westerhaven-Suikerfabriekterrein zien we bijvoorbeeld als binnenstadlocaties.</p> <p>4. Hiermee bedoelen we dat parken aantrekkelijker willen maken om in te verblijven, te bewegen, te ontspannen en te ontmoeten.</p> <p>5. Door het versterken van de kwaliteit van de binnenstad gaat in onze ogen het woongenot erop vooruit voor de bewoners van de binnenstad. Er komt meer aandacht voor groen, water en de kwaliteit van de openbare ruimte.</p> <p>6. Het wettelijk kader voor een emissieloze binnenstad ontbreekt inderdaad nog. Omdat dit een vraagstuk is waar veel gemeenten mee te maken hebben worden mogelijke oplossingsrichtingen in VNG-verband besproken met het Rijk en de belangenorganisaties. Deze discussie loopt nog.</p> <p>Veel mensen beleven plezier aan evenementen, maar er zijn ook bewoners en ondernemers die overlast ervaren door evenementen. Als gemeente is het onze taak deze tegenstrijdige belangen serieus te nemen, te wegen en een uitgebalanceerd besluit te nemen. Daartoe hebben we een beleidsregel Vergunningen Evenementen vastgesteld. Overlast beperken doen we niet zozeer door minder evenementen toe te staan, maar door heldere spelregels vast te stellen.</p>
41	Gemeente Tynaarlo	De gemeente Tynaarlo laat weten	Algemeen	Wij gaan graag met de gemeente Tynaarlo (verder) in gesprek over onze

		<p>graag met ons (verder) in gesprek te gaan over de wijze waarop Tynaarlo en Groningen elkaar kunnen versterken in onze ruimtelijke ambities:</p> <p>Tynaarlo ziet kansen om kennis en ervaring over het landelijk gebied ten zuiden van Groningen met elkaar te delen, zoals recreatie- en natuurgebieden en de behoefte aan excellente woonmilieus.</p> <p>De gemeente Tynaarlo verwacht met het Businesspark Ter Borch een bijdrage te kunnen leveren aan de werkgelegenheid in de (directe nabijheid van de) stad en vraagt ons om het Businesspark te vermelden in Schets 3 op pagina 27 van de ontwerp-omgevingsvisie.</p>	<p>Schets 3</p>	<p>onderlinge raakvlakken en mogelijkheden elkaar te versterken. Veel onderwerpen beperken zich immers niet tot gemeentegrenzen. Versterking van het toeristisch-recreatieve aanbod is daarvan een voorbeeld. Het ligt voor de hand hierbij ook andere partijen te betrekken zoals de provincie Groningen, andere buurgemeenten en/of de Regio Groningen-Assen. In een eerste gesprek kan per onderwerp worden verkend welke samenstelling van toegevoegde waarde kan zijn voor vervolgesprekken.</p> <p>Aangezien deze omgevingsvisie van toepassing is op het grondgebied van de huidige gemeente Groningen, hebben we ervoor gekozen om Businesspark Ter Borch niet op te nemen in schets 3 van de omgevingsvisie.</p> <p>Wij bedanken de gemeente Tynaarlo voor haar reactie en voor de uitnodiging met elkaar in gesprek te gaan.</p>
42	Twee insprekers	<p>De insprekers zijn verrast door schets 1 en 2 van de ontwerpvisie waarin de Harksteder Broeklanden wordt ingevuld met huizenbouw, terwijl dit gebied in de ontwerpen van Bureau Meerstad juist als een soort natuurgebied is opgenomen.</p> <p>De insprekers vragen de gemeente Groningen Bureau Meerstad aan te sporen tot het scheppen van meer duidelijkheid over de ontwikkeling ten oosten van de roeibaan en</p>	<p>Schets 1 en 2</p>	<p>U heeft gelijk dat de schetsen in de ontwerp-omgevingsvisie niet kloppen. Het gebied de Harksteder Broeklanden blijft inderdaad een groen gebied. We hebben schets 1 en schets 2 aangepast.</p> <p>Voor uw vragen over de voortgang over de ontwikkeling ten oosten van de roeibaan en de planologische vervolgstappen, zal een medewerker van Bureau Meerstad contact met u opnemen.</p>

		<p>over de planologische vervolgstappen.</p> <p>De insprekers zien in de ontwerpvisie geen bedragen die verband houden met de grondexploitatie van Meerstad in verband met het gewijzigde beleid voor Meerstad in de nabije toekomst.</p>		<p>Het is juist dat er in de omgevingsvisie geen bedragen zijn weergegeven. Zodra er deelgebieden (zoals Meerstad) worden uitgewerkt, zullen de bedragen worden opgenomen.</p>
--	--	---	--	--